

Z Ż Y C I A K O Ś C I O Ł A

WYPOWIEDZI STOLICY APOSTOLSKIEJ

Dnia 5 sierpnia 1957 r. papież Pius XII skierował list do uczestników trzeciego Kongresu Nauczycieli Katolickich obradujących pod auspicjami *Union mondiale des enseignants catholiques* w Wiedniu. Tematem obrad tego kongresu było omówienie zadań katolickich nauczycieli w życiu międzynarodowym.

W piśmie swym Ojciec św. przypomniał, że ostatnie sto lat to okres walki Kościoła o katolickie nauczanie. W każdą nową epokę Kościół wnosi swój ideał człowieczeństwa. Ideał ten jest propagowany między innymi także przez szkołę. Nauczyciel jest duchem szkoły i tu tkwi przyczyna dlaczego Kościołowi zależy na osobowości nauczyciela w równej mierze jak i na samej szkole katolickiej. Walka o katolickie kadry nauczycielskie jest bliską idei apostołstwa świeckich — a więc sprawie tak żywo interesującej dzisiejszy świat katolicki. Następnie Papież Pius XII zwrócił uwagę zebranych na następujące problemy życia katolickiego; 1) na poważny brak katolickiego personelu pedagogicznego, zarówno w szkołach podstawowych jak i wyższych w Ameryce Południowej; 2) w Azji i Afryce odczuwa się brak odpowiednio przygotowanych katolickich nauczycieli i to zarówno mężczyzn jak i kobiet. W Afryce potrzeba szczególnie dużo ludzi, odpowiednio przygotowanych, do objęcia stanowisk państwowych. Dlatego państwa afrykańskie winny doceniać znaczenie katolickiego szkolnictwa misyjnego.

W dalszym ciągu swego przemówienia Papież podkreślił, że w interesie światowego pokoju należy mówić o należyтым ustosunkowaniu się Europy do młodych państw pozaeuropejskich. Europa winna państwom tym przyjsć z pomocą, by obok rozwoju cywilizacyjnego i technicznego, osiągały one także odpowiedni poziom rozwoju duchowego. W pracy tej wybitną pomoc powinno nieść katolickie nauczycielstwo. Nauczycielstwo to winno być odpowiednio wyrobione. Wyrobienie zaś sobie pełnej osobowości nastawionej na Boga jest obowiązkiem tych, którzy są w stanie mieć wpływ na innych ludzi. Pomocą do tego wychowawczego oddziaływania na innych niech będzie roztropnie używane radio, film i telewizja, które pomagają zbliżyć się ze sobą różnym narodom. W dobrze pojmowanym zjednoczeniu międzynarodowym leży siła przeciwko nacjonalizmom i rozbiciu świata na wrogie obozy.

Bóg jest Stwórcą i Ojcem wszystkich ludzi. Wszyscy ludzie w miłości są powołani do Kościoła. To wejście do Kościoła powinno być przyspieszone dzięki pomocy okazywanej młodemu pokoleniu przez wychowawców i nauczycieli.

AAS, 49 (1957) 857—61.

*

Dnia 15 września 1957 r. Ojciec św. Pius XII wygłosił przemówienie radiowe do wiernych zebranych w Mariazell na uroczystościach 800-lecia istnienia tego sanktuarium maryjnego. Punktem kulminacyjnym tych uroczystości była koronacja obrazu Matki Bożej. Mariazell położone jest nad Dunajem w Austrii. Liczne pielgrzymki do tego miejsca znane są już od 1400 r. W tym żywym kulcie Matki Bożej Papież widzi wyrazy wierności dla nieba Królowej. Ojciec św. zachęcił wiernych do:

1) szerzenia idei apostołstwa świeckich, apostołstwa modlitwy i dobrego przykładu — „albowiem świat wierzy przykładem, jeśli widzi czyn“

2) zrozumienia odpowiedzialności katolików Austrii wobec wokół leżących krajów i narodów.

3) modlitwy w intencji całego Kościoła.

AAS, 49 (1957) 854—57.

*

Dnia 18 września 1957 r. Ojciec św. Pius XII skierował list do kard. Józefa Siri, przewodniczącego włoskiego zjazdu katolików obradujących na tygodniu społecznym. Tematem obrad było zagadnienie humanistycznych aspektów reform agrarnych. Pracę na roli Ojciec św. nazwał *omnium artium... innocentissima*. Człowiek bowiem pracując na roli ma bezpośredni kontakt z tajemnicą natury, co pozwala mu na łatwiejsze zachowanie uczuć religijnych. Papież podkreślił, że konieczną jest rzeczą pomoc dla wsi w postaci udostępniania zdobyczy techniki, zwłaszcza w zakresie budownictwa domów, szkół, opieki lekarskiej itp. Trzeba zapewnić człowiekowi wsi sprawiedliwość i poszanowanie godności ludzkiej. Zagadnienia ekonomiczno-społeczne wsi nie mogą być nieznane kapłanom pracującym w duszpasterstwie wiejskim. Parafia bowiem winna być ośrodkiem, z którego ma promieniować nie tylko nauka Chrystusa, ale nadto powinna ona być ośrodkiem misji cywilizacyjnej Kościoła Katolickiego.

AAS, 49 (1957) 830—36.

*

Dnia 1 listopada 1957 r. Papież Pius XII ogłosił Konstytucję Apostolską *Primo exacto saeculo*, mocą której udzielił jubileu-

szowego odpustu zupełnego wszystkim wiernym, którzy odwiedzą grotę massabielską w Lourdes w czasie od 11 lutego 1958 r. do końca dnia 11 lutego roku następnego i pomodlą się w intencjach Ojca św.

AAS, 49 (1957) 1051—56.

*

Dnia 5 listopada 1957 r. Papież Pius XII wygłosił przemówienie do włoskich archiwistów kościelnych zebranych na swym pierwszym kongresie w Rzymie. Ojciec św. podkreślił wielkie zasługi dla archiwistyki: kard. Jana Mercati'ego, swego poprzednika na Stolicy Piotrowej Piusa XI, św. Piusa V, św. Karola Boromeusza, Sykstusa V, Benedykta XIII oraz Leona XIII.

Archiwistyka powinna przyczyniać się do powiększania wiedzy na chwałę Boga i Oblubienicy Chrystusa — Kościoła. Powinna dać możliwość ukazania jak najwięcej prawdy i piękna zawartego w dziejach żyjącego w świecie wiecznego Kościoła.

AAS, 49 (1957) 1003—10

*

Dnia 8 listopada 1957 r. Ojciec św. Pius XII wygłosił przemówienie do uczestników międzynarodowego kongresu organizacji *Unione Latina Alta Moda* obradującego w Rzymie.

Całość przemówienia Papieża zawiera omówienie następujących zagadnień:

1. Niektóre ogólne aspekty problemu mody.
2. Rozwiązanie problemu moralnego mody.

W punkcie pierwszym Ojciec św. stwierdził między innymi, że moda wywiera wpływ na moralność dlatego interesuje się nią rodzina, społeczeństwo i Kościół. Moda winna odpowiadać wymaganiom higieny, wstydlivosti i estetyki; ma więc aspekt fizyczny, duchowy i estetyczny. Omawiając aspekt moralny mody Papież Pius XII uwydatnił trudność ustalenia granicy między modą uczciwą a nieskromną. Moralna bowiem wartość ubioru zależy od wielu czynników. O jednym trzeba koniecznie pamiętać, że trzeba mieć w tym względzie uczciwą intencję, panować zawsze nad kapryсами wyobraźni i nie schlebiać im, a przede wszystkim przestrzegać umiaru, który jest zawsze wyrazem dobrego smaku estetycznego i moralnego.

AAS, 49 (1957) 1011—23.

*

Dnia 9 listopada 1957 r. Papież Pius XII wygłosił przemówienie do dziewiątego kongresu *Fond and Agriculture Organisation* obradującego w Rzymie.

W przemówieniu swym Ojciec św. powiedział między innymi,

że istnieje niepokojące zjawisko zubożenia rolnictwa w ekonomii społecznej. Dlatego wszelkimi możliwymi środkami popierać należy rozwój produkcji rolnej i rolnictwa. Problem ten jest zawyły. Dlatego Papież z radością widzi wysiłki ludzi łączących się w tej tak potrzebnej pracy dla zabezpieczenia wystarczającej ilości środków do życia i zapobiegania głodowi, jaki może grozić ludziom.

AAS, 49 (1957) 1023—24.

Dnia 10 listopada 1957 r. Ojciec św. Pius XII wygłosił przemówienie do uczestników międzynarodowego kongresu obradującego w Rzymie nad zagadnieniami prywatnego szkolnictwa w Europie. Na kongresie tym omawiano problemy wspólne szkołom prywatnym różnych krajów. Zebranie miało na celu podkreślenie kilku aspektów charakterystycznych szkoły prywatnej i misji, jaką ma do spełnienia prywatne szkolnictwo w dzisiejszej społeczności narażonej na nagłe i głębokie przemiany, które zmierzają do stworzenia europejskiej wspólnoty kulturalnej, ekonomicznej a nawet politycznej. Idea wolności szkolnictwa winna być uznawana przez wszystkie rządy i systemy. Albowiem jest to w istocie rzeczy uznaniem słusznych praw należnych jednostce i społeczeństwu. Analiza historyczna i filozoficzna wykazuje, że prawa i przywileje szkoły prywatnej płyną nie od państwa, ale przede wszystkim od rodziny i społeczeństwa. Państwo ma prawo ingerencji w sprawy szkoły prywatnej jedynie celem uzupełnienia wysiłków rodziny i społeczeństwa.

Spółeczność europejska, która wypracowuje obecnie swoje nowe formy istnienia, dysponuje wielkim kapitałem wychowawczym, w postaci pięknych tradycji humanitarnych i chrześcijańskich, w których prymat dźierzą wartości duchowe. Takie spotkanie jak kongres, na którym przemawiał Papież, winny dać społeczności europejskiej elitę, która prowadziłaby i realizowała wszystkimi możliwymi środkami ideę ogólnego pokoju i braterskiej współpracy między narodami Europy.

AAS, 49 (1957) 1024—27.

*

Dnia 24 listopada 1957 r. Ojciec św. Pius XII wygłosił przemówienie radiowe do wiernych miasta Mediolanu na zakończenie kilkudniowych misji urządzonych we wszystkich kościołach i parafiach miasta. W przemówieniu swym Papież podkreślił konieczność ciągłego budowania „Państwa Bożego“ z państwa ziemskiego, co jest misją Kościoła na ziemi. Temu celowi służą między innymi misje, które są wielką odnową dusz ludzkich. Mediolanowi, jako miastu wielkiego przemysłu, grozi niebezpieczeństwo

ulegania urokowi siły materialnej. Supremacja ducha nad materią ma stale trwać. Nie stoi to w sprzeczności z pomyślnością doczesną i postępem gospodarczym w myśl zasady wielkiego biskupa Mediolanu św. Ambrożego: *humanis enim divina praestare non dubium est, et corporalibus spiritualia.*

AAS, 49 (1957) 1037—40.

*

Dnia 24 listopada 1957 r. Ojciec św. Pius XII przemówił do lekarzy i studentów medycyny zebranych na obrady w Rzymie. Obrady zorganizowane zostały przez Instytut Grzegorza Mendla. Papieżowi przedłożono trzy kwestie z zakresu nowoczesnych problemów medycznych. Kwestie te dotyczyły problemu reanimacji mającej aspekty natury moralnej. Zainteresowanym lekarzom chodziło o omówienie następujących trzech problemów:

1) czy wolno lekarzowi i czy ma obowiązek stosować nowoczesne środki terapeutyczne celem sztucznego przedłużania życia chorych, u których nie ma żadnych objawów życia i co do których nie ma nadziei na utrzymanie ich przy życiu?

2) czy wolno lekarzowi zaprzestać stosowania tych środków w stosunku do chorych, u których nie nastąpiło jeszcze całkowite zaprzestanie krążenia krwi, jeżeli chorzy są już zaopatrzeni sakramentem Olejem św. Namaszczenia?

3) w którym momencie Kościół katolicki uważa za zmarłego człowieka pozbawionego świadomości na skutek ataku apopleksji, u którego krążenie krwi utrzymywane jest tylko przy pomocy sztucznego oddychania?

Na wstępie swej odpowiedzi Papież przytoczył zasady nauki katolickiej, w świetle których należy rozstrzygać podobne problemy. Z kolei przedstawił pogląd Kościoła na każdą poszczególną kwestię.

Odnosnie pytania pierwszego Ojciec św. stwierdził, że człowiek, na podstawie prawa naturalnego, ma prawo i obowiązek poddać się wszystkim zabiegom koniecznym do zachowania życia i zdrowia. Zobowiązuje to do stosowania środków ogólnie przyjętych. Nic nie stoi na przeszkodzie temu, by lekarz mógł użyć środków nadzwyczajnych np. w postaci sztucznego żywienia. Nie jest to jednak ścisłym obowiązkiem, ponieważ przy obecnym stanie wiedzy i techniki medycznej, wykracza poza normalnie używane środki.

Na pytanie drugie Papież odpowiedział twierdząco ponieważ zaprzestanie stosowania tych środków, o których mowa wyżej, nie jest bezpośrednim dysponowaniem życiem pacjenta.

Odpowiedź na pytanie trzecie nie należy do Kościoła lecz do medycyny.

AAS, 49 (1957) 1027—33.

Św. Kongregacja dla spraw Zakonnych dekretem z dnia 30 lipca 1957 r. unormowała sprawę służby wojskowej zakonników w tych państwach, w których nie są oni od tego obowiązku zwolnieni mocą prawa państwowego. Dekret zawiera osiem artykułów. W artykule pierwszym podano określenia służby wojskowej. Artykuł drugi postanawia, że do złożenia ślubów wieczystych nie może być dopuszczony ten, kto nie odbył jeszcze służby wojskowej lub nie został uznany za niezdolnego do wypełnienia tego obowiązku.

Artykuł trzeci postanawia, że na czas służby wojskowej śluby czasowe są zawieszane. Artykuł czwarty omawia sytuację prawną zakonnika w czasie odbywania służby wojskowej. Artykuł piąty reguluje sprawy majątkowe oraz omawia problem ubóstwa. Artykuł szósty postanawia, że zakonnicy po odbyciu służby wojskowej powinni być poddani najmniej trzymiesięcznej probacji. Artykuł siódmy i ósmy normują stosunek dekretu do prawa poprzednio obowiązującego w tym względzie a zwłaszcza do dekretu *Inter reliquas* z dnia 1 stycznia 1911 r. AAS, 49 (1957) 871—74.

*

Św. Kongregacja Rytów ogłosiła dnia 24 października 1957 r. formułę poświęcenia nadawczej stacji radiowej. Formułę tę poleciła zamieścić w Rytuale Rzymskim. Formuła poświęcenia zawiera następujące teksty: kantykt Zachariasza zamiast którego może być odmawiana pieśń trzech Młodzieńców (Dan 3, 57—88), psalm 18, dwie modlitwy odpowiednio dobrane, pełne głębiej i aktualnej treści oraz *Te Deum*.

AAS, 49 (1957) 1043—45.

Ks. Franciszek Greniuk

Z ŻYCIA KATOLICKIEGO

Położenie katolicyzmu w Korei południowej uległo poprawie. Inteligencja koreańska zdaje sobie sprawę z bezduszności i rozbięcia sekt protestanckich, uważając katolicyzm za jedynie poważną religię. W 1953/54 zanotowano 14 262 chrzty dorosłych i 22 732 katechumenów. Całkowita liczba ludności katolickiej w tym kraju wynosi około 200 000.

*

W początkach października 1957 r. odbył się w Rzymie światowy Kongres Apostolstwa Świeckich. W Kongresie wzięło udział około 2000 osób z różnych narodowości. Bardzo liczną grupę stanowiła delegacja katolików japońskich. Do uczestników Kongresu przemówił Ojciec św. 5 października w Bazylice Watykańskiej.

*